

Kehittämistyö Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa on jaettu kolmeen vaiheeseen:

1
TUTUSTU

Tutustu-vaiheessa kehittämistyö alkaa pienellä askeleella. Yksiköitä kannustetaan innostamaan ja sitouttamaan koko työyhteisö mukaan kehittämistyöhön. Kehittämistyön käynnistämisen tueksi on tarjolla työkaluja ja materiaalia. Tässä vaiheessa tehdään ensimmäisen kerran myös nykytilan arviointi.

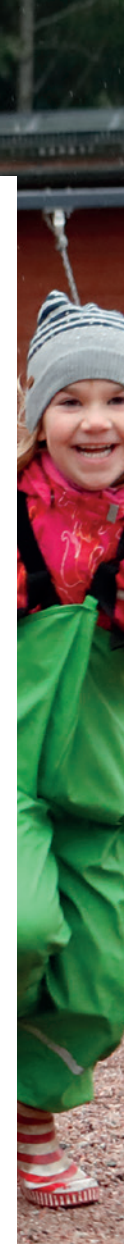
2
KEHITÄ

Kehitä-vaihe perustuu varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten yhdeksään pääkohtaan. Jokainen yksikkö valitsee pääkohdista omat kehittämisen osa-alueensa nykytilan arvioinnin ja yksikössä käydyn keskustelun pohjalta. Suositusten rinnalla kehittämistyön tukena on oma käsikirja varhaiskasvattajille, johtajille ja kuntatoimijoille. Yksiköitä kannustetaan jakamaan omia ideoitaan ja hyviä käytäntöjään.

3
TEE NÄKYVÄKSI

Tee näkyväksi -vaiheessa peilataan tehtyä kehitystyötä ja pohditaan, miten oman yksikön toimintakulttuuri on muuttunut. Yksiköt raportoivat toteuttamiaan toimenpiteitä ja yksikössään tapahtuneita muutoksia ohjelma-alustalla. Yksiköitä kannustetaan tekemään oma hyvä työnsä näkyväksi vanhemmille ja muille varhaiskasvatusyksiköille.

Aktiivinen toimintakulttuurin kehittäminen ja ylläpitäminen jatkuu myös Tee näkyväksi -vaiheen jälkeen. Hyvä käytäntö on esimerkiksi nykytilan arvioinnin tekeminen vuosittain.

Jokaisella lapsella tulee olla päivittäin mahdollisuus liikkumiseen ja liikkumisen iloon

Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman tavoitteena on, että jokaisella lapsella on päivittäin mahdollisuus liikkumiseen ja liikkumisen iloon. Ohjelmassa on mukana sekä kuntia että kaikkia varhaiskasvatuksen toimintamuotoja, eli päiväkotia, perhepäivähoitajia ja avointa leikkitoimintaa.

Liikkuva varhaiskasvatus on yksi liikuntapolitiikan painopisteistä. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma oli vuosina 2015–2019 Ilo kasvaa liikkuen -ohjelma. Uuden nimen myötä ohjelma kytkeytyy entistä vahvemmin valtakunnalliseen kokonaisuuteen, jonka tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti liikunnallisen kokonaisaktiivisuuden nouseminen kaikissa ryhmissä.

Ohjelman strategisesta johtamisesta vastaavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus. Ohjelmaa koordinoi Likes. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa toteutetaan ja kehitetään laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä.

www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi

Ilo kasvaa liikkuen

Aktiivisuus on lapselle luontaista, ja liikkumisen tavat ja taidot muotoutuvat jo lapsuudessa. Liikkuminen auttaa oppimaan, rakentaa itsetuntoa ja kehittää sosiaalisia taitoja. Varhaiskasvattajilla on tärkeä rooli lasten ja perheiden arjessa. He voivat lisätä leikkiä ja liikettä jokaisen lapsen päivään.

Liike lisääntyy luontevasti esimerkiksi leikkien ja pelaten, ulkoillen ja retkeillen tai tuomalla liikkuminen osaksi siirtymätilanteita. Liikkumaan voidaan houkutella myös muokkaamalla tiloja ja antamalla välineet vapaaseen käyttöön. Tärkeää kaikessa toiminnassa on lasten ideoiden ja toiveiden kuuleminen.

Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman tavoitteena on, että jokaisella lapsella on päivittäin mahdollisuus liikkumiseen ja liikkumisen iloon. Ohjelmaa toteutetaan yksiköiden omista lähtökohdista, pienten askelten ideologialla ja hyödyntämällä jatkuvan kehittämisen mallia. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma tarjoaa varhaiskasvattajien työn tueksi työkaluja, hyviä käytäntöjä ja tutkittua tietoa.

Nykytilan arviointi varhaiskasvatukseen

Nykytilan arvioinnin tavoitteena on auttaa varhaiskasvatusyksiköitä valitsemaan oikeat kehittämiskohteet. Arvioinnin täyttänyt yksikkö saa yhteenvedon vastauksistaan. Arviointi kannattaa tehdä kerran vuodessa, jolloin tuloksia voi hyödyntää vuosisuunnittelussa ja niiden avulla voi seurata toiminnan kehitystä.

Tulokset on koottu visuaaliseen tietokanta Virveliin, jossa voi tarkastella tilannetta valtakunnallisesti ja aluehallintovirasto (AVI) -alueittain.

”Arviointien säännöllinen täyttäminen tuo tietoa, mutta pitää myös yllä toiminnallisuuteen liittyvää keskustelua ja auttaa kasvattajia miettimään oman yksikön kehityskohteita laajemmin.”

- kunnan liikuntakoordinaattori

Nykytilan arviointi varhaiskasvatukseen on jaettu kahdeksaan osa-alueeseen:

1. Toiminnan toteuttaminen
2. Liikkumisen lisääminen ja istumisen vähentäminen
3. Henkilökunnan osallistuminen, osaaminen ja työhyvinvointi
4. Lapsen osallisuus
5. Piha ja tilat
6. Liikuntavälineet
7. Toiminnallisuus ja motorinen kehitys
8. Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi

Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä

Varhaiskasvatussuunnitelma ja varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset ohjaavat monipuoliseen liikkumiseen varhaiskasvatuspäivän aikana. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma tarjoaa ratkaisuja näiden tavoitteiden toteuttamiseen.

Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016:21) kehottavat liikkumaan vähintään kolme tuntia päivässä. Tähän kolmeen tuntiin sisältyy erilaista ja monipuolista liikkumista: kevyttä liikuntaa ja reipasta ulkoilua sekä erittäin vauhdikasta fyysistä aktiivisuutta. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että varhaiskasvatus mahdollistaa lapselle vähintään kaksi tuntia liikkumista päivässä. Tämä kattaa noin kaksi kolmasosaa suositusten mukaisesta liikkumisesta.

Monipuolinen ja riittävä päivittäinen fyysinen aktiivisuus sekä istumisen vähentäminen on kirjattu myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Opetushallitus 2018). Valtakunnallisten perusteiden pohjalta laadittavissa paikallisissa suunnitelmissa huomioidaan, että liikkuminen on luonnollinen osa varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria ja arjen pedagogiikkaa.

”Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa.”

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018

